

* UUDIS

Kago 3.

Valmis on saanud Kago kolmas autoriplaat, “Mopskassi maja”.

Õunaviks on seni välja andnud Kago (kirjanikuna Lauri Sommer) esikplaadi “Piimaš”, teise albumi “Kõngerjõnks” ja netireliisi “Momentalnõi holodilnik”. “Mopskassi maja” sisaldab 18 uut lugu ja nagu Kago ise ütleb, liiguvad need endiselt kodufolgi, ambientse elektroonika ja rahvalaulude töötluse piirimaal ja laiendavad seda pinda. Nii mõnedki lood on tehtud Kago elu- ja loomekaaslase Liisu (muusikuna Iduvigik) vokaalile mõeldes või tema helisämplitest utoopilist koori ehitades. Kasutatud on luuperi luupe ja mitte-muusikalisi helisid: putukanärimine, beebihääled jne. On ka unenäost pärit muusikalisi motiive.

“Mopskassi maja” **esmaesitlus** toimub 22. augustil Viljandi külje all, Jämejala psühhiaatriakliiniku klubisaalis. Lauri on Jämejalal sündinud ja see kant on jäänud talle lähedaseks tänini. Tasuta kontsert algab 17.30.

Järgnevad esitlused **Tartus** 7. septembril festivali Eclectica raames Y-galerii hoovis, **Tallinnas** 4. oktoobril festivalil HUH Meesteade majas; loodetavasti ka **Võrus** koos Liinatsuraq meeskoriga. Kõigil esitlustel astub Kago üles koos Iduvigikuga. Vahepeal sõidab Kago plaadifirma FatCat kutsel Belgiasse ja annab 20. septembril Hasselti linnas kontserdi FatCati poolt korraldatud festivalil **Open Circuit**.

“Mopskassi maja” tuleb müügile kõigis Laseringi kauplustes, Viru Keskuse Rahva Raamatus ja netipoes rada7.ee. Võib

pöörduda ka otse Õunaviksi poole villem@ounaviks.ee. Esitlustel ja käest-kätte on plaat müügil pea poole hinnaga 100 krooni.

“Mopskassi maja” puhul ilmub Õunaviksi veebis tasuta boonus-EP, mis sisaldab viite plaadilt välja jäänud lugu.

Loe ka lugu “Alguse paika” pöördel

* SURNUMERE KIRJARULLIDELT

Mõistulugu puudest

Ma kiidan Sind, oh Jumal, sest Sa
oled pannud mu ojade läte manu
kuivas kõrves, yles keevate allikate manu
janutaval maal, vete manu, mis
niisutavad Su vohavat aeda –
männisalu segi kuuse ja pukspuuga,
milled Sa istutasid iseenda auks.
Need on Elu Puud, pandud
salajase allika juurde, varjatud
Hästikastetud Puude hulka.

Yhel päeval sirutub Elu Puudest
võrse, millest saab
Igavene Taim, sest nad juurduvad
enne kasvamist ja sirutavad oma
juured laiali oja poole. Ja
Taim avab oma idu elavatele
vetele; sellest saab igavese õnnistuse
allikas. Kõik metsloomad
söövad siis rohtu selle langenud lehtede
vahel; kõik teelised mööduvad siis selle
tyvest; kõik tiivulised linnud pesitsevad siis
selle okstes.

Kuid nyyd kõrguvad selle kohal
kõik Hästikastetud Puud, sest nad kasvavad niipea
kui nad maha pannakse; kuid nende juured
ei kyynitü oja poole. Ja need
puud, millest yhel päeval võrsub
Tõetaime pyha idu – need
puud on peidetud; nende saladus
on varjatud, sellest ei peeta lugu, seda ei tunta.

Sest Sina, oh Jumal, oled oma vilja igast kyljest
inglite saladusega, vägevate olenditega ja pyhade
vaimudega, ning keerleva ja nilpava tulega ymbritsenud.
Ykski võõras ei saa läheneda elu
allikale; ta ei saa juua pyhadest vetest
koos igaveste puudega; ta
ei saa kanda vilja koos
taevase Taimega – sest ta nägi, kuid
ei mõistnud, ta arutles, kuid
ei uskunud elu allikat, ta
julges puudutada igavest
lille.

kautdõlge L.S.

Alguse paika

Ma tegin selle plaadi paljus Liskaga koos, tänu temale tekkinud olemises. Mopskassi maja on mingi meie omavaheline, vaba tähendusega kild. Õelaps ytlles maal hoopis kogu aeg “Mesimummumaja”, kui ta vana ämbri sees neile lindudele kasteheina kõrrega suppi keetis. Olgu kuidas on, maja peab igayhel olema, kas väljas või oma sydames. See plaat sattus ärevasse aega. Võib juhtuda, et Eestit ootavad ees radikaalsed muutused ja meie põhjendamatu enesekindus ja lõdva hoiak tallatakse porri. Võib-olla pääseme ainult kerge hirmuga, aga midagi muutub sellegipoolest, on juba muutumas. Ykskõik, mis yhiskondlikus seisus peaks keski või miski inimesele tugevalt meelde tuletama, et ta on inimene. Kas teeb seda vaikus, valu, ilu või mõni tungiv või vabastav mälestus. See pole nostalgia, sest hingus ja geenid pole nostalgia, liikmed pole jaaju oma sisuga ammugi mitte. On kohti, hääli, meeleolusid ja pilte, mis meie juurde vanusest hoolimata ikka tagasi tulevad. Minul on sellised tuumkohad Sänna ja Jämejala. Ma olen neist pikka juttu kirjutanud, aga ega ma praeguseini ei tea, mis selle taga on. Sõnadega seda ära ei ytle. Kellel on mingi paigaga pikk seos, see teab, kuidas on seista ilmapuu tyve juures. Kui mingid väga tuumsed asjad inimese elust eemaldada, siis pole ta peale seda enam inimene. Kodu ja kodusus. Lähedus. Vajalikkuse tunne. Rahu. Unistamise võime. Ilma nendeta ta kyll elab, aga ometi see pole elu, vaid kas ära ratsionaliseeritud rahmeldamine või enesehävitus mistahes viisil või kiirusel. Hoidke siis seda maja endas. Mõelge indiaanlastele, kes oma maadelt minema kyyditati ja ärge laske endid Ameerikasse kyyditada ja mõelge kadunud soomeugrilastele ja pyydke teha nii, et me ei saaks yheks nimeks punases raamatus.

Kuna ma elan Eestis, Lõuna-Eestis, mingis kindlas isiklikus seostevõrgus, siis proovin seda ka muusikasse panna nii palju, kui oskan. Võibolla see on viimane plaat ja teised teevad edasi. Võibolla tuleb otsida teistsuguseid väljendusvahendeid. Võibolla mängin tulevikus ainult kodustele ja sõpradele, ei tea. Aga seekord ma proovin teha kontserdi alguse paigas – selles Jämejala haigla klubis, kus ma väiksena nääripakke sain ja hiljem kino vaatasin. Siis olid seal regulaarsed kinoseansid. Paljud filmid tulid vist veel enne linna minekut siit läbi. Hiljem käisime selles saalis kirikukooriga kohalikele laulmas. Oli Kurt Cobaini surmapäev ning mul ja koorijuhil olid juhtumisi mõlemal mustad rosetid rinnas. Jutlust kuulates jäi organist tukkuma ja haiged hyidsid õpetaja sõnadele huvitavaid kommentaare, mis kahjuks on ununenud. Selles klubis mängis

kuuekymnendail, haigla õitseajal isegi biitbänd, hiljem on siin valitud kevadetydrukut ja peetud muidki huvitavaid yritusi. Kui ma veel Jämejalal elasin, siis oli minu klubi muidugi tuba selle maja vasakus ylanurgas, mis esimesena paistma hakkab, kui Tallinna maanteelt Jämejala poole ära keerad. Aeg tuhmistab detaile, aga mu Ema mäletab selliseid asju: “Sinu suureks sooviks oli raamatuid riulist kätte saada juba siis kui roomasid riuli juurde ja kuidagi õnnestus sul raamat välja urgitseda. Vana kohvrit käivitasid põristades käima mootorattana ja sõitsid mööda tuba. Mäletad vist ise kodukino seansse. Õues oli poisse 5-7, trihvaad ja peitust mängisite koos, peitsite aeda ja keldrisse, kisa oli kõva. Ka pahandusi oli – Heueri Märt võttis sinult ratta ära ja nutt lahti. Lahe oli sügisel kui olid pargis suured lehehunnikud kus möllasite. Üldiselt oli ümbrus turvaline, jalutasime palju ringi põldudel ja maanteel Karula järve äärde kus päevitasime. Mingil ajal olid klubis ka nääripeod, kus lapsed esinesid, aga täpsemalt ei mäleta. Laulmisi eriti ei mäleta, kuid grammofon mängis küll sageli.” Jah, õues sai teistega, aga kodus leiutasin oma mängu, nagu enamik lapsi – harjaga kala pyydmise, vineerkastis

Lauri Jämejala kodus au andmas. 1977 või 78.

auto mängimise (rattad ja värvi joonistasin väliskyljele ja liikumist pidi ise kujutlema), lastekarmoška ja trummiga vanemate hulluksajamise katsed ja ka selle tinasõdurite paraadi nõukogudeliku juhatamise, mis on pildilt näha. Ma arvan, et need yksildased mängud jätkuvad mul praegu kultuuris. Võibolla puutuvad nad kokku mõnede teie mängude, unenägude ja kujutlustega. Vanemad, nooremad ja päris vanad lapsed, nagu me siin oleme. Aitäh kõigile otsestele ja mõtteliste toetajatele. Ma olen alati teinud muusikat neile, kes otsivad teistsuguseid tasandeid, kes on yksi, kel on raske ja kes ei sobi yhiskonnas toimivasse konformsesse skeemi. Võib-olla mõnel on sellest kergem ja rõõmsam. Paremat ei tahagi.

Lauri

Kimbatu baariukse ees

Varakevad, pakun, umbes 1999. aastal. Pärast popsu, seisime keset päeva, Lauri, Mihkel ja mina, Jämejala baari ukse ees ega sõendanud sisse astuda. Sildi järgi pidi baar lahti olema, aga üks oli meie ees kahtlaselt suletud ja ega me täpselt ei teadnudki, kas me üldse tahame sinna sisse astuda – olime lihtsalt seda võimalust fantaseerides Jämejala pargis jalutanud ja järsku seisime baari ukse ees. Meil polnud aimugi, mis inimesed ja mis sorti olemine seal sees on. Ja keegi meist pole eriti otsustaja tüüpi, eriti mitte sel päeval. Mis siis teha? Seisime tükk aega ringis ja vaatasime üksteisele otsa. Minna?

Või mitte. Mulle isiklikult tundus võimalik elamus olevat emotsionaalsete jõuvarude piiril. Uks teise maailma. Aga ühel hetkel oli kõhklus juba nii kaua kestnud, et meile kõigile hakkas tunduma: enam ei ole võimalik lihtsalt minema jalutada. Kohe tekkis uus tõrge: kes on see, kes ukse avab ja esimesena sisse astub?

Lõpuks võttis Mihkel kätte ja vajutas lingi alla.

Kinni. Korraga oli kõigile selge, et see baar on suletud – mitte ainult hetkel, vaid juba aastaid. Tohtu kergenduse tulv ja naeru vallandumine annaks uurimistööd mitmele vulkanoloogile.

Villem